

Předkládací zpráva

Ministerstvo dopravy předkládá k projednání materiál obsahující návrh řešení problematiky stabilního financování dálkové a regionální železniční osobní dopravy.

Význam provázané veřejné osobní dopravy obsahuje Dopravní politika ČR pro léta 2005-2013, která byla schválena vládou ČR usnesením č. 882/2005 ze dne 13. července 2005. Uvedenou problematiku obsahuje ve specifickém cíli, nazvaném Zkvalitnění přepravní práce. Usnesením vlády ČR č. 382/2006 ze dne 12. dubna 2006 byla vzata na vědomí Strategie podpory dopravní obsluhy území jako návazný dokument na Dopravní politiku a výchozí strategický dokument resortu dopravy v oblasti veřejné osobní dopravy pro další období.

V regionální dopravě je nutné řešit systémově problematiku financování železniční osobní dopravy, a to jak co do zajištění stabilního rozsahu finančních prostředků v čase, tak i ve smyslu zvýšení absolutní výše možné kompenzace z veřejných rozpočtů, tedy i z prostředků státního rozpočtu, jako se již v roce 2009 děje na základě usnesení vlády ČR č. 686 ze dne 1. června 2009.

V dálkové dopravě je třeba se soustředit na stabilizaci finančních prostředků pro zajištění dopravních potřeb státu v čase ve výši cca 3,87 mld. Kč s příslušným inflačním navýšením v následujících letech, pro možnost uzavírat dlouhodobé smlouvy o závazku veřejné služby v dálkové železniční osobní dopravě.

Na základě toho byl zpracován návrh řešení dané problematiky. V současné situaci se ukazuje jako nejvhodnější:

1. Stabilizovat rámec veřejné dopravy a prostřednictvím státního rozpočtu zajistit po dobu následujících deseti let (2010-2019) dotace krajům ve výši 2,649 mld. Kč (část prostředků ve výši 400 mil. Kč bude poskytnuta z dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury) ročně na zajištění dopravní obslužnosti regionální osobní drážní dopravou, s postupným navýšením odpovídajícím přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen v předcházejícím období.
2. Zajistit stabilní prostředí v oblasti dálkové železniční osobní dopravy nastavením finančního objemu cca 3,87 mld. Kč ročně po dobu následujících deseti let (2010-2019), s postupným navýšením odpovídajícím přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen v předcházejícím období. Uvedené prostředky umožní uzavírání desetiletých kontraktů s dopravci, napomohou zajistit jejich investiční stabilitu, včetně finančního prostoru pro investice do vozidlového parku.

Návrh přináší systémové řešení financování železniční osobní dopravy s jasnými ekonomickými parametry. Stabilní finanční rámec je rovněž předpokladem pro postupné otevření trhu osobní železniční dopravy, které umožní přístup na trh veřejných služeb v přepravě cestujících všem dopravcům v železniční osobní dopravě. Ministerstvo dopravy předpokládá v oblasti dálkové železniční dopravy postupné otevření trhu v období let 2010-2019, a to až do rozsahu 75 % trhu veřejné dálkové železniční osobní dopravy.

Parametry dojednané a nastavené předloženým materiálem vycházejí ze stávající uznávané praxe, kdy úhrady prokazatelné ztráty z provozování veřejných služeb v přepravě cestujících nepodléhají dani z přidané hodnoty.

Předložení materiálu bylo projednáno na poradě ekonomických ministrů dne 16. července 2009, na základě žádosti ministra dopravy byl materiál dne 17. července 2009 rozeslán do zúženého a zkráceného mezirezortního připomínkového řízení. Na jednání vlády je předkládán bez rozporů. Materiál byl předložen k projednání vládě dne 27. července 2009.

Protože Asociace krajů ČR požádala, aby s ní byl materiál znovu konzultován, bylo projednávání materiálu na vládě přerušeno a o možných opatřeních v oblasti regionální dopravy jednal během měsíce srpna ministr dopravy se zástupci Asociace krajů ČR i s představiteli jednotlivých krajů. Jednání potvrdila ochotu krajů problematiku železniční dopravy řešit a spolupodílet se koncepčním řešením spolufinancování ztráty. Úsporná opatření přislíbili hledat i zástupci společnosti České dráhy, a.s., a to zejména ve vztahu k uzavíraným dlouhodobým smlouvám o veřejných službách v přepravě cestujících.

Po dohodě s dotčenými subjekty byl v oblasti regionální železniční dopravy nastaven systém financování, kde se na pokrytí nedofinancované částky pro rok 2010 ve výši 3,456 mld. Kč podílejí kraje navýšením prostředků na úhradu ztráty (cca o 300 mil. Kč oproti roku 2009) a snížením rozsahu objednávané dopravy (cca o 2 % rozsahu), stát poskytnutím účelové dotace na dofinancování regionální drážní dopravy a dopravce České dráhy, a.s. provedením vnitřních racionalizačních kroků (cca 730 mil. Kč). Navrženým řešením by měla být nedofinancovanost regionální železniční dopravy plně pokryta. Způsob rozdělení konečné výše účelové dotace ze strany státu, výše úhrad jednotlivých krajů i úspory společnosti České dráhy, a.s. podle krajů jsou uvedeny v příloze části III. Materiálu. Na rozdíl od roku 2009, kdy stát poskytl krajům dotace ve výši 3,2 mld. Kč, předložené řešení zajistí plné financování regionální železniční dopravy při dotaci státu ve výši 2,649 mld. Kč.

Nastavení stabilního rámce financování a určení rozsahu dálkové i regionální železniční dopravy by mělo být provedeno co nejdříve, protože projednání návrhů jízdních řádů na období platnosti 2009/2010 bude definitivně ukončeno v první polovině měsíce září.